

Per Federspiel: Jeg skal ikke gentage de argumenter for og imod det europæiske frihandelsområde, som jo har været taget gennem 4 debatter i det høje ting. Jeg skal heller ikke som det ærede medlem hr. Per Hækkerup benytte denne anledning, sidste behandling af forslag til ratifikation af frihandelstraktaten, til at opstille et politisk program, der vel kun ret periferisk har tilknytning til den foreliggende sag.

Under denne sags første behandling gav den højtærede udenrigsminister udtryk for en vis, omend behersket imødekommenhed over for mit partis ønske om, at der allerede nu ved vor indtræden i de syv, der jo siden juli 1959 har været en kendsgerning, som vi har måttet bøje os for, blev fastlagt en politik, der gjorde det muligt på længere sigt at bevare vore handelsmæssige forbindelser til de seks lande. Alene derved, ved en selvstændig dansk indsats på dette område, ville det være muligt i hvert fald i nogen grad at imødegå den diskrimination, den deling af Europa i to hinanden bekæmpende handelspolitiske enheder, som kun kan blive til skade for vor udenrigshandel.

De oplysninger, der i mellemtiden er fremkommet, understreger kun yderligere nødvendigheden af, at der træffes foranstaltninger til at afbøde denne forskelsbehandling. Med sikkerhed kan man sige, at den vil ramme praktisk taget alle vore eksporterhverv i deres handel med fællesmarkedet, og jeg siger her ikke mindst til de sparsomme, men formentlig pålidelige oplysninger, der gennem pressen og på anden måde er kommet frem om opbygningen af markedet for landbrugsprodukter i det europæiske fællesmarked.

Udsigten til, at vor Tysklandsaftale vil kunne forlænges bilateralt ud over 1962, må vel nu — ikke mindst efter de udtalelser, dr. Mansholt fremsatte i forrige uge — betragtes som minimal, for ikke at sige, at det er helt udelukket. Under disse omstændigheder var det, at vi pegede på muligheden for med den handelspolitiske frihed, som Stockholmtraktaten stadig hjemler os, og som den højtærede udenrigsminister jo har understreget i den erklæring, der er afgivet til udvalget, allerede nu at tage stilling til vore fremtidige forbindelser

med de seks lande, og vi pegede også på muligheden for oprettelsen af en egentlig associeringsaftale, navnlig for det tilfælde, at det ikke skulle lykkes at opnå en generel bred europæisk løsning mellem de seks og de syv.

Den højtærede udenrigsminister er stadig optimist på dette område, og jeg må forstå det ærede medlem hr. Per Hækkerup således, at også han er optimist, når han fremhæver, at vi i dag tager det første skridt på den europæiske vej. Intet ville naturligvis være lykkeligere, end hvis en bred ordning mellem de seks og de syv kan tilvejebringes, men der er intet, hverken i den politiske eller den almindelige økonomiske udvikling, som tyder på, at der inden for de to områder er tilstrækkelig og almindelig interesse for at gennemføre en sådan omlægning.

Jeg tror, at der kun er ét, man kan fæste tillid til, nemlig det, der allerede foregår på en række områder, men som ikke kan gælde hele erhvervslivet som sådant, og det er de aftaler og forbindelser, der vil kunne træffes tværs over grænserne mellem de seks og de syv de private erhvervsvirksomheder imellem. Det ulykkelige er, at det på dette område er praktisk taget umuligt eller i hvert fald overordentlig vanskeligt for vort største eksporterhverv, landbruget, at opnå sådanne aftaler, dels fordi der inden for de seks lande vil blive truffet en snævert begrænset ordning, dels fordi landbruget ikke deltager i den gensidighed, som er grundlaget for de syv landes Stockholmtraktat.

Regeringen har ikke ønsket at give os noget tilsagn om at ville føre en sådan politik, som jeg her har skitseret. Den højtærede udenrigsministers erklæring, der er aftrykt i betænkningen, holder sig til almindeligheder og bygger navnlig på den tyrkertro, at det vil lykkes før eller senere at nå til en bred europæisk løsning. Jeg ville gerne kunne dele den højtærede udenrigsministers optimisme, men som jeg sagde før, ser vi ingen konkrete tegn på, at denne optimisme er velbegrundet. På et enkelt punkt forekommer det mig ligefrem, at den højtærede ministers erklæring er selvmodsigende.

I afsnit 3 siges det i indledningen, som jeg nævnte før, at der ikke er noget i